

Plan wynikowy nauczania języka polskiego w klasie II OSSP

Kolorem szarym zaznaczono materiał, którego realizacja wiąże się z całościowym omawianiem lektur, zaś kolorem zielonym – materiał, który zostanie zrealizowany w całości lub w szerszym zakresie (dodatkowe zajęcia), jeśli praca nad pozostałymi tematami z danego działu podręcznika przebiegać będzie sprawniej, niż przewidziano.

Materiał, liczba godzin	Wymagania szczegółowe w odniesieniu do podstawy programowej Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
U ŹRÓDEŁ FILOZOFII		
1 Czy lubisz filozofować? Wstęp do filozofii. Pojęcia filozoficzne w codziennym życiu. <i>U źródeł filozofii</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Korzysta ze słownika: języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>sens, idea, filozofować</i> • Odczytuje znaczenie słowa z kontekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje komunikat zawarty w dialogu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź kilkudzaniową na podany temat z użyciem wyrazów: <i>sens, idea, filozofować</i> 	
Ważne pytania		
1 Odpowiedzi na ważne pytania – mit a filozofia.	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje pytania do tekstu • Zna mity i podaje ich genezę • Korzysta ze <i>Słownika mitów i tradycji kultury</i> • Określa cechy charakteryzujące

Jostein Gaarder, <i>Co to jest filozofia?</i>	filozofa	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. komiksach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Dostrzega zróżnicowanie postaw kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia różnicę między mitycznym a filozoficznym widzeniem świata
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Filozofuje • Argumentuje 	
1 Kim jestem? Charakterystyka osoby mówiącej w utworze Wisławy Szymborskiej <i>W zatrzęsieniu</i> . Wisława Szymborska, <i>W zatrzęsieniu</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>liryka</i> • Rozumie pojęcia: <i>metafizyka</i>, <i>antropologia</i> • Cytuje fragmenty wiersza
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Określa postawę życiową osoby mówiącej • Rozpoznaje utwór jako lirykę bezpośrednią lub pośrednią
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź

	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia własne zdanie 	<p>na podany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia własne poglądy na podany temat
2-3	I. Odbiór wypowiedzi	
Jaką funkcję pełnią w tekście imiesłowy?	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje imiesłowy i wyjaśnia ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje tytuły obrazów poetyckich zgodnie z tekstem • Zna części mowy • Zna imiesłowy: przymiotnikowy, przysłówkowy • Określa formę gramatyczną imiesłowu przymiotnikowego • Tworzy imiesłowy od bezokoliczników
Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>O filozofii na co dzień</i>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Leopold Staff, <i>Rzęsa</i>	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wyjaśnia związek tytułu z treścią utworu • Odczytuje przenośny sens sytuacji lirycznej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustosunkowuje się do wypowiedzi podmiotu lirycznego, wyraża własne zdanie i uzasadnia je • Uzupełnia frazeologizmy imiesłowami • Stosuje zasady ortograficzne w pisowni imiesłowów • Poprawia błędy w użyciu imiesłowów • Stosuje imiesłowy dla uniknięcia powtórzeń zaimka <i>który</i>

<p>1</p> <p><i>Wiem, że nic nie wiem</i> – poznajemy poglądy Sokratesa.</p> <p>Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fragment)</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>przemówienie</i> • Odczytuje przenośny sens wypowiedzi • Przytacza najważniejszy argument
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (pytań retorycznych) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje plan wypowiedzi postaci • Rozpoznaje środki stylistyczne: <i>apostrofy, pytania retoryczne, wyrażenia potoczne</i> • Rozpoznaje elementy tworzące spójność wewnętrzną wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Tworzy wypowiedzi ustne (monolog), dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyraża swoją opinię na podany temat • Wygłasza przemówienie
<p>2-3</p> <p>Jak napisać przemówienie?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Trzy sita Sokratesa</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie przeczytany tekst • Zna pojęcie <i>przemówienie</i> • Zna części zdania • Nazywa części zdania • Sporządza wykres zdania pojedynczego • Rozpoznaje: orzeczenie imienne i czasownikowe; podmiot gramatyczny, logiczny, domyślny; dopełnienie

Michael Piquemal, <i>Bajki filozoficzne</i> (fragment); Jacques-Louis Davis, <i>Śmierć Sokratesa</i> , 1787		bliższe i dalsze; okolicznik czasu, miejsca, celu, przyczyny, przyzwolenia; przydawkę <ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję wyrazów wchodzących w skład zdania
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych), fonetyki (wyrazów dźwiękonaśladowczych) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację trzecioosobową i pierwszoosobową • Przypisuje utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje środki poetyckie: animizację, metaforę, onomatopoeję, porównanie, pytanie retoryczne
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieła sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Poprawia ewentualne błędy językowe • Zamienia mowę niezależną na zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia mowę zależną od niezależnej • Formułuje argumenty do przemówienia • Poprawia tekst w celu uniknięcia powtórzeń • Wyraża swoją opinię na temat obrazu z zastosowaniem wyrazów oceniających w funkcji przydawek 	
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Świat realny jako	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z różnych tekstów kultury, w tym rysunku

odbicie – teoria Platona. Platon, <i>Ludzie w jaskini</i>	<ul style="list-style-type: none"> Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje przenośny sens tekstu Korzysta ze słownika języka polskiego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Wartościuje poglądy filozofów i odnosi je do własnych doświadczeń
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje kilkuzdaniowa wypowiedź z użyciem słów: <i>idea, idealista, idealizować</i>
1 Ludzie od dawna zadają sobie pytanie, jak żyć. Metrodoros, <i>Gorzka medytacja</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Korzysta ze słownika języka polskiego Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcie <i>medytacja</i> Cytuje puentę
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, puenty) 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje puentę Uzasadnia tytuł utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje argumenty
1 Co jest źródłem szczęścia w życiu człowieka?	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje metaforyczny sens wyrażenia Przytacza wypowiedzi bohaterów na poparcie własnego zdania
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

Adam Bahdaj, <i>Niebo naszym dachem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje bohaterów i ich życiowe postawy
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat postawy życiowej bohatera • Prezentuje własne zdanie na temat szczęścia
Stoików recepta na życie		
1 Jak osiągnąć szczęście? Wskazówki Seneki. Lucjusz Anneusz Seneka (Młodszy), <i>O życiu szczęśliwym</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe, archaizmy) • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna wyrażenie <i>złoty środek</i> • Zna wyrażenie <i>stoicka postawa</i> • Przekształca wypowiedź archaiczną na język współczesny
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych oraz kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady sytuacji charakterystycznych dla postawy stoickiej
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych, urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie: opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie o określonej problematyce i czasie akcji
1 Stoickie rady renesansowego poety – <i>Pieśń IX</i> Jana Kochanowskiego. Jan Kochanowski,	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobate) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>liryka zwrotu do adresata</i>, <i>liryka inwokacyjna</i> • Cytuje • Zna powiedzenia, przysłowia, aforyzmy wyrażające stoicką postawę
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa postawę podmiotu lirycznego

<p><i>Pieśń IX (Księgi wtóre)*</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) • Rozpoznaje czytany utwór jako pieśń • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – filozoficzny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje formę wypowiedzi lirycznej • Określa adresata lirycznego • Przyporządkowuje utwór do gatunku literackiego (pieśń) • Porównuje problematykę pieśni i fraszki
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje argumenty
<p>3</p> <p>Jaką funkcję w tekście pełnią składniowe środki stylistyczne?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Nie porzucaj nadzieje...</i></p> <p>Jan Kochanowski, <i>Do gór i lasów, O żywocie ludzkim</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje • Odróżnia czasowniki i imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie przeczytany tekst • Zna pojęcie <i>puenta</i> • Zna pojęcie <i>fraszka</i> • Określa funkcje składniowe czasownika • Zna formy nieosobowe czasownika i określa ich funkcję w tekście
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy, puenty) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Rozpoznaje składniowe środki stylistyczne: anaforę, powtórzenie, wykrzyknienie, pytanie retoryczne, apostrofę i określa ich funkcje w tekście • Wyróżnia w tekście puentę • Rozpoznaje kontekst biograficzny
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne • Stosuje poprawne formy odmiany czasowników (w tym imiesłów) • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnia znaczenie frazeologizmów • Redaguje tekst z wykorzystaniem frazeologizmów • Zna zasady pisowni partykuł <i>by</i> oraz <i>nie</i> z czasownikami
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Znieść klęskę z podniesioną głową – rozmowa o postawie bohatera powieści Romaina Rollanda.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>agresja</i> • Cytuje • Odczytuje przejawy agresji słownej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Romain Rolland, <i>Spalony dom; Le Nain, Pejzaż z wieśniakami</i> , XVII w.	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Odtwarza przebieg zdarzeń • Charakteryzuje postawę życiową bohatera
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat postawy życiowej bohatera
Szczęście według Epikura		
2	I. Odbiór wypowiedzi	
Epikur radzi, jak żyć szczęśliwie.	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi na pytania na podstawie tekstu

Epikur, <i>Epikur pozdrawia Menoikeusa</i>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Nadaje tytuł akapitom
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi Tworzy spójne wypowiedzi ustne Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje wypowiedzi argumentacyjne Formułuje ocenę sądu innych Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi Wygłasza przemowę
2 Czerpać radość z każdej chwili – porównanie utworów Jana Kochanowskiego i Horacego. Jan Kochanowski, <i>Pieść XX (Księgi pierwsze)*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Cytuje fragmenty o charakterze sentencji Porównuje utwory o tej samej tematyce
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje osobę mówiącą w tekście Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów lirycznych Rozpoznaje postawy filozoficzne w wypowiedziach podmiotu lirycznego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje notatkę dotyczącą treści utworu
2-3 Jak napisać przepis? Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>W Czarnolesie, Soplicowie i Nawłoci</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym Rozpoznaje intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>przepis</i> Określa funkcje składniowe rzeczownika w tekście Sporządza wykres zdania pojedynczego Rozpoznaje intencję wypowiedzi – zachętę Zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i>

Jan Kochanowski, <i>Na lipe</i> ; Adam Mickiewicz, <i>Soplicowo</i> (fragment <i>Pana Tadeusza</i>); Stefan Żeromski, <i>Nawłóć</i> (fragment <i>Przedwiośnia</i>)		z rzeczownikami
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zdrobnień), składni (powtórzeń) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wyliczenia, zdrobnienia w tekście i określa funkcję, jaką pełnią
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (rzędu) • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc rolę, jaką odgrywają w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje przepis kulinarny • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (rzędu) • Poprawnie zapisuje partykułę <i>nie</i> z rzeczownikami
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Współczesny epikurejczyk w utworze <i>Dar</i> Czesława Miłosza.	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje określeniami z wiersza postawę podmiotu lirycznego wobec świata wewnętrznego i świata zewnętrznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Czesław Miłosz, <i>Dar</i> *	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postawę podmiotu lirycznego

	<ul style="list-style-type: none"> z zakresu słownictwa (metafor) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. filozoficzny • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję użytych w utworze przeczeń • Odczytuje metaforę zawartą w obrazie poetyckim • Określa nastrój wiersza i środki go tworzące • Wyjaśnia związek tytułu z treścią wiersza
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje wnioski
1	I. Odbiór wypowiedzi	
<p><i>Radość o poranku</i> – analizujemy tekst i przygotowujemy się do jego interpretacji głosowej.</p> <p>Janusz Kofta, <i>Radość o poranku</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz za pomocą dźwięku • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od funkcji, którą pełnią w przekazie • Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dosłowne znaczenie słów kluczowych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje metaforyczne znaczenie słów kluczowych • Porównuje utwory o tym samym przesłaniu • Określa postawę podmiotu lirycznego • Interpretuje utwór głosowo
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje znaki interpunkcyjne w celu oddania nastroju i emocji nadawcy wypowiedzi • Redaguje krótki tekst o określonej

		konwencji filozoficznej
<p>1</p> <p>Petroniusz – arbiter elegancji i epikurejczyk.</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Quo vadis</i> (fragment)*</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Czerpie dodatkowe informacje z przypisu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Selekcjonuje informacje • Korzysta z przypisów • Odróżnia fakty od opinii
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje grupy społeczne • Przedstawia najważniejsze wydarzenia z życia bohaterów • Omawia wątek miłości na przykładzie bohaterów literackich
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy opowiadanie ustne • Wykorzystuje związki frazeologiczne z rzeczownikiem <i>miłość, człowiek</i> • Wyraża własne zdanie na temat miłości 	

	<p>gatunku, w którym się wypowiada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<p>bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy charakterystykę postaci
<p>2</p> <p>Jak napisać opis sytuacji?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Uczta</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Odróżnia czasowniki i imiesłowy – wyjaśnia ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odczytuje sytuację przedstawioną na obrazie • Zna pojęcie <i>opis sytuacji</i> • Określa funkcję składniową przymiotników w tekście i ich formę gramatyczną • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Rozpoznaje funkcję perswazyjną przymiotników w tekście reklamy • Zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z przymiotnikami
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sytuację przedstawioną na obrazie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany funkcjonalnie i stylistycznie opis sytuacji, opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis sytuacji przedstawionej na obrazie w roli jednej z postaci • Stosuje poprawne formy odmiany przymiotników • Stosuje zasadę pisowni partykuły <i>nie</i> z 	

	<p>tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy odmiany przymiotników, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody) • Poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich role w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	przymiotnikami
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>hasło encyklopedyczne</i> • Zna cechy stylu encyklopedycznego
Hobbici – redagujemy hasło encyklopedyczne.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
John Ronald Reuel Tolkien, <i>Urodziny Bilba*</i> (fragment <i>Drużyny pierścienia</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: mitologiczny • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje plan wydarzeń • Uzupełnia plan ramowy, tworząc szczegółowy • Określa cechy kompozycyjne i językowe przemówienia okolicznościowego o charakterze nieoficjalnym
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy notatkę na podstawie tekstu • Wygłasza przemówienie • Redaguje hasło encyklopedyczne

	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych, stosuje średnik 	
LEKTURA Agata Christie, <i>Kłątwa starej stróżki</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
3 Agata Christie, <i>Kłątwa starej stróżki</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem Samodzielnie dociera do informacji w książkach Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcia <i>powieść, opowiadanie detektywistyczne</i> Odtwarza tok rozumowania Gromadzi informacje o słynnej autorce literatury detektywistycznej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (punktu kulminacyjnego) Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: opowiadanie detektywistyczne Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje emocje wywołane przez lekturę Odnosi bohatera do typu postaci literackiej (detektywa) Określa sposób budowania napięcia w utworze (np. umieszczenie punktu kulminacyjnego w końcowej części utworu, tajemniczość postaci) Rozpoznaje cechy literatury detektywistycznej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje charakterystykę postaci literackiej 	

	dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej	
Cynik dawniej i dziś		
1 Co jest potrzebne cynikowi do szczęścia? Andrzej Kwiatek, Michał Worwąg, <i>Diogenes i Aleksander;</i> <i>Gwiazdy domem Diogenesa;</i> Antifilos, <i>Anegdota o Diogenesie</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcie <i>anegdota</i> Cytuje fragmenty charakteryzujące postawę cynika Rozumie pojęcie <i>scenariusz</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> Porównuje budowę, temat, sposób ukazania świata przedstawionego w utworach Analizuje literacki scenariusz filmowy, wyróżnia scenerię wydarzeń, opis kostiumów, rekwizyty, bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójną wypowiedź pisemną Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje dialog między bohaterami Redaguje scenariusz filmowy
1 Opis i interpretacja obrazu ilustrującego anegdotę o Diogenesie.	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia informacje zawarte w obrazie Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikuje postaci przedstawione na obrazie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje sytuację przedstawioną na obrazie 	

<p>Caesar van Everdingen, <i>Diogenes szukający uczciwego człowieka</i>, XVII</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje mimikę postaci przedstawionej na obrazie • Odczytuje kontekst filozoficzny we współczesnych utworach
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie o określonym czasie akcji • Redaguje opis dzieła sztuki
<p>1</p> <p>Czy Willego Sonnenbruchu można nazwać cynikiem?</p> <p>Leon Kruczkowski, <i>Niemcy</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą mediów audiowizualnych • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas i miejsce dramatu • Gromadzi informacje potrzebne do charakterystyki postaci • Rozumie pojęcia: <i>cynik, cynizm</i>
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia postawę postaci dramatu
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę postaci dramatu
<p>1</p> <p>Co łączy współczesny komiks o Garfieldzie</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>komizm</i> (<i>komizm postaci, komizm sytuacyjny, komizm słowny</i>)

ze starożytną koncepcją filozoficzną? Jim Davis, <i>Garfield</i> *	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> W komiksie rozpoznaje nawiązania do starożytnej koncepcji filozoficznej
2 Amelia – czyli jak współcześnie być szczęśliwym? Film Jean-Pierre Jeunet, <i>Amelia</i>	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje komentarz do tezy
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty nadawane za pomocą mediów audiowizualnych Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Definiuje pojęcie <i>szczęścia</i> w kontekście filozoficznym i w nawiązaniu do filmu
	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: film Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: szczęście 	<ul style="list-style-type: none"> Omawia elementy języka filmu Charakteryzuje postawę bohatera filmowego
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci filmowej 	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje bohatera filmowego
Być ascetą		
1 Co to jest asceza i kim byli asceci?	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcie <i>ikonografia</i> Rozumie pojęcia: <i>asceta, asceza</i>

<p>Czytanie tekstu popularnonaukowego i analiza średniowiecznego obrazu.</p> <p>Ewa Wipszycka, <i>Święty Antoni, czyli o pierwszych pustelnikach</i>; Sassetta, <i>Spotkanie świętego Antoniego ze świętym Pawłem</i>, XV w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia informacje w takim porządku, w jakim występują w tekście Dostrzega zróżnicowanie postaw religijnych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość Rozpoznaje problematykę utworu Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia chronologicznie losy postaci Odczytuje symbolikę sytuacji przedstawionej na obrazie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> Opowiada historię przedstawioną na obrazie
<p>2-3</p> <p>Jak napisać życiorys i CV?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Święty Hieronim</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie Rozpoznaje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>atrybut</i> Rozpoznaje postać na obrazie na podstawie atrybutu Zna pojęcie <i>życiorys</i> Zna pojęcie <i>CV (Curriculum Vitae)</i> Określa funkcje składniowe zaimków i przysłówków Określa formę gramatyczną zaimków
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Porządkuje akapity
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: życiorys i CV; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy • Stosuje poprawne formy odmiany zaimków, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody) • Poprawia ewentualne błędy językowe • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia tekst poprawnymi formami zaimków • Redaguje życiorys • Redaguje CV • Przyporządkowuje synonimy do wyrażeń • Poprawia błędy językowe • Stosuje zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z przysłówkami i zaimkami
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Aleksy jako przykład ascety.	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie: <i>legenda</i> • Przedstawia chronologicznie etapy wędrówki bohatera
Jacopo da Voragine, <i>Legenda o świętym Aleksym</i>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia informacje w takim porządku, w jakim występują w tekście • Dostrzega zróżnicowanie postaw religijnych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny i kulturowy • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązuje do średniowiecznych wzorców, charakteryzując bohatera • Interpretuje opisane w legendzie sytuacje w kontekście filozoficznym, kulturowym i historycznym
	III. Tworzenie wypowiedzi	

	<ul style="list-style-type: none"> • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji na temat wzorca postaci świętego w średniowieczu
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Św. Franciszek – rzecznik wiary radosnej, miłości do świata, ludzi i zwierząt.</p> <p>Bonaventura Berlinghieri, <i>Święty Franciszek</i>, 1235; Giotto di Bondone, <i>Kazanie do ptaków</i>, XII w.; o. Gianmario Palidoro, <i>Dekalog świętego Franciszka oparty na jego pismach i wczesnych źródłach franciszkańskich</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>apel</i> • Przedstawia najważniejsze treści nauki św. Franciszka
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najważniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia sposób przedstawienia wydarzeń z życia bohatera • Rozpoznaje cechy typowe dla średniowiecznej sztuki plastycznej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje apel
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Paradoks w wierszu <i>Biedaczyno asyski!</i> Leopolda Staffa.</p> <p>Leopold Staff,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>paradoks</i> • Odczytuje paradoks
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

<i>Biedaczyno asyski!</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Znajduje w tekstach współczesnej popularnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: religijny 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Rozpoznaje ideę franciszkańską w tekstach współczesnej kultury
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkudziesięciu wniosek na temat treści przedstawionych w utworze • Redaguje notatkę o sposobie przedstawienia idei franciszkańskiej w utworze literackim
LEKTURA		
Ursula Le Guin, <i>Czarnoksiężnik z Archipelagu</i>		
4-5 Ursula Le Guin, <i>Czarnoksiężnik z Archipelagu</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz 	

	<p>potrafi określić ich funkcje w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść fantasy • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, wiara; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	

Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytanie w tekstach kultury kontekstów, nawiązań, dostrzeżenie deformacji</i>		
1 „Wielki dom, basen i Banderas” – recepta na szczęście? Ewa Nowak, <i>Rozmowa z Zośką i Matyldą</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje wypowiedzi narratora i jego komentarze
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Interpretuje głosowo wybrane utwory (recytowane w całości lub we fragmentach) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. piękno – brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i sztuce • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: szczęście 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje głosowo wypowiedź bohatera zgodnie z intencją zawartą w wypowiedzi • Rozpoznaje w reklamach nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Interpretuje obraz szczęścia w kulturze
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje o wpływie reklam na kształtowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych 	

	konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych <ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, zna granice stosowania slangu młodzieżowego 	
	I. Odbiór wypowiedzi	
1 <i>Na wakacjach</i> Bolesława Prusa – rozmawiamy o postawach ludzi w sytuacjach zagrożenia życia. Bolesław Prus, <i>Na wakacjach</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>monolog wewnętrzny</i> • Odróżnia informacje o faktach od opinii
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. odwaga – tchórzostwo • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe i ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: odwaga • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia postawę bohatera
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka postaci literackiej, sprawozdanie ze zdarzenia w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać literacką • Redaguje relację ze zdarzenia w życiu w roli dziennikarza • Redaguje opowiadanie z monologiem wewnętrznym
	I. Odbiór wypowiedzi	
1 Czy Józek Bryjka z Ochotnicy to	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje przykłady komizmu

<p>Diogenes z Synopy? Analiza tekstu Józefa Tischnera.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe) 	
<p>Józef Tischner, <i>Józek Bryjka z Ochotnicy</i></p>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje komizm (sytuacji, postaci, języka)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka postaci literackiej • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z elementami charakterystyki/artykuł/przemówienie naukowe • Dyskutuje
<p>1</p> <p>O czym świadczą zachowanie i postawa Diogenesa? Analiza i interpretacja fragmentu powieści <i>Gargantua i Pantagruel</i>.</p> <p>François Rabelais, <i>Beczka Diogenesa</i> (fragment <i>Gargantui i Pantagruela</i>)</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (neologizmy) i rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na podstawie tekstu • Określa funkcję neologizmów i nagromadzenia czasowników w tekście • Wyjaśnia związek między językiem narracji a ukazaną sytuacją
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat utworu • Ocenia postawy bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójną wypowiedź pisemną w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje inne zakończenie utworu 	

	<p>opowiadanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	
<p>1</p> <p>Analiza i interpretacja utworu Zbigniewa Herberta <i>Pan Cogito a perla</i>.</p> <p>Zbigniew Herbert, <i>Pan Cogito a perla</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (prowokację) • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, artystyczny i naukowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje ironię • Wykorzystuje informacje ze słownika symboli do odczytania przekazu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje tytuł utworu • Dostrzega autoironię w wypowiedzi osoby mówiącej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych • Tworzy komiks 	
<p>1</p> <p>Chciałbym być podobny do Sokratesa, ale...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty samooceny • Porządkuje informacje potrzebne do charakterystyki postaci
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa odczucia i wrażenia wywołane lekturą tekstu

<p>Woody Allen, <i>Moja apologia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Wskazuje elementy dramatu, takie jak tekst poboczny, dialog • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia tytuł utworu • Rozpoznaje kontekst filozoficzny w tekstach współczesnej kultury
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera literackiego
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>2-3</p> <p>Jak napisać streszczenie?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Postawy filozoficzne na wesole</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Korzysta ze słownika frazeologicznego • Rozpoznaje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>streszczenie</i> • Zna związki frazeologiczne dotyczące kłamstwa • Określa funkcję składniową liczebników • Zna zasady poprawnościowe związane z użyciem wyrazów typu: <i>część, cząstka, masa</i>
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<p>Jan Brzechwa, <i>Pchła Szachrajka</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w tekście • Określa problematykę utworu • Porządkuje informacje zgodnie z chronologią • Rozpoznaje postawy stoików, epikurejczyków, cyników w tekstach współczesnej kultury
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje zaproszenie • Wyjaśnia znaczenie związków frazeologicznych • Redaguje streszczenie

	<p>wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy • Stosuje poprawne formy odmiany liczebników, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody) • Poprawia ewentualne błędy językowe • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje autocharakterystykę • Gromadzi synonimy • Stosuje zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z liczebnikami
<p>SZKOŁA PISANIA – autocharakterystyka <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i></p>		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>autocharakterystyka</i> • Gromadzi informacje do opisu postaci
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, motto) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan odtwórczy wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:	
Autocharakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci rzeczywistej • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje autocharakterystykę
<p>POWTÓRZENIE <i>Utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich</i></p>		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>liryka, epika, dramat</i> • Rozróżnia czas akcji od czasu powstania utworu
Zebranie i utrwalenie najważniejszych		

zagadnień poznanych w rozdziale <i>U źródeł filozofii</i> . Powtórzenie		<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę utworu • Potrafi określić czas, w którym powstawały utwory Jana Kochanowskiego, Henryka Sienkiewicza, Czesława Miłosza, Stanisława Lema • Rozumie pojęcia: <i>franciszkanizm, liryka pośrednia, monolog wewnętrzny, paradoks, komizm, stoik, ikonografia, epikurejczyk, asceta, żywoty świętych, stygmaty, cynik, idea, legenda</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych) 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów lirycznych, epickich i dramatycznych • Przypisuje poznany utwór do właściwego rodzaju i gatunku literackiego • Podaje przykłady środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzenia, apostrofy, wykrzyknienia, pytania retorycznego)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji, stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje przemówienie okolicznościowe z zastosowaniem stylistycznych środków składniowych 	
SPRAWDŹ SIEBIE <i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności</i>		

I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Sprawdź siebie – ćwiczenia sprawdzające stopień opanowania umiejętności objętych podstawą programową.</p> <p>Jonasz Kofta, <i>Kiedy się dziwić przestane...</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia wypowiedzenia zgodne z treścią utworu • Cytuje fragmenty wiersza
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Określa temat utworu • Odróżnia lirykę bezpośrednią od liryki pośredniej • Odróżnia powtórzenie od apostrofy, metaforę od porównania • Odczytuje konteksty w różnych tekstach kultury (filozoficzny)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci rzeczywistej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje odpowiedź na pytanie, stosując elementy autocharakterystyki 	
NASZ PROJEKT		
Wykorzystanie posiadanych wiadomości i umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów		
<p>Nasz projekt!</p> <p>Przygotowujemy film o starożytnych filozofach.</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą mediów audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi, selekcionuje i wykorzystuje materiały z różnych źródeł, w tym elektronicznych, na temat historii filmu niemeo

	<p>mediach elektronicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Ogląda nieme filmy z lat dwudziestych i trzydziestych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: film 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje technikę filmową i sposoby wyrażania zawartych w filmach treści oraz uczuć bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (film) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje scenariusz filmowy (szkielet fabuły utworu, ramową charakterystykę postaci, opis scenerii, wypowiedzi bohaterów, informacje o sposobie realizacji)
NAUKA O JĘZYKU – składnia – zdanie pojedyncze <i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu składni w formułowaniu zdań pojedynczych</i>		
2 Zdanie pojedyncze	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>funkcja składniowa</i> • Określa funkcje części mowy • Rozumie pojęcie <i>sposób wyrażenia części zdania</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rzędu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje analizy składniowej zdania pojedynczego
ŚLADAMI CYWILIZACJI – DOM <i>Wprowadzenie w zagadnienia cywilizacji i kultury</i>		
1	I. Odbiór wypowiedzi	

<p>Dom i jego związki z cywilizacją.</p> <p><i>Śladami cywilizacji – dom</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dosłowne i przenośne znaczenie wyrazu • Zbiera informacje z różnych źródeł, porządkuje i selekcjonuje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa cechy wspólne pojęcia <i>dom</i> z uwzględnieniem różnych kontekstów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje argumenty uzasadniające twierdzenie 	
Dom i jego przestrzenie		
<p>1</p> <p>Ważne przestrzenie domu – na podstawie fragmentu książki Olgi Tokarczuk <i>Prawiek i inne czasy</i>.</p> <p>Olga Tokarczuk, <i>Czas domu</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>rytuał</i> • Zna pojęcie <i>archetyp</i> • Porządkuje informacje z tekstu na schemacie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję wprowadzenia motywu biblijnego do tekstu • Uzasadnia przedstawienie domu jako archetypu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis miejsca 	

	zwykłych przedmiotów; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada	
2-3 Jak napisać spójną i logicznie uporządkowaną wypowiedź? Zeszyt ćwiczeń, część 1, Jerome K. Jerome, <i>Dom – taki jak lubię</i> (fragment <i>Trzech panów w łódce nie liczą psa</i>)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaje tytuły akapitom • Określa temat utworu • Analizuje tekst pod kątem spójności wewnętrznej wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych, stosuje średnik • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójną wypowiedź na zadany temat • Stosuje tytuł, śródtytuł, akapit • Stosuje myślnik, średnik, cudzysłów, nawias 	
1 Jak sąsiedzi pomagali Momo? Doskonalimy umiejętności streszczania. Michael Ende, <i>Momo</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje odpowiednie fragmenty
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność 	<ul style="list-style-type: none"> • Streszcza przedstawioną historię • Analizuje postawę bohaterów 	

	<p>w życiu oraz w literaturze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis miejsca • Dyskutuje
1	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>Pośrednio o bohaterach. Analiza i interpretacja fragmentu utworu Jacka Podsiadło <i>Trzy domy...</i></p> <p>Jacek Podsiadło, <i>Rozdziałik czwarty, w którym oglądamy domy sióstr Świniarskich</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst literacki i dzieło malarskie (malowidło wazowe) • Poszukuje informacji w różnych źródłach
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (samotność, inność, poczucie wspólnoty); dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje opisy domów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis miejsca
Powroty do domu		

<p>1-2</p> <p>Wędrowka Odyseusza jako kontekst współczesnego utworu – analiza i interpretacja fragmentu eposu i wiersza <i>Odys</i>.</p> <p>Homer, <i>Odyseja</i>, (fragment); Leopold Staff, <i>Odys</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisemne • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna mit o Odyseuszu • Zna pojęcie <i>epos</i> • Rozumie pojęcia: <i>porównanie homeryckie</i>, <i>stały epitet</i> 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: mitologiczny • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje nawiązania do mitu • Rozpoznaje cechy eposu w analizowanych fragmentach utworu 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiada mit • Redaguje plan wydarzeń 	
<p>3</p> <p>Jaka jest różnica między zdaniem złożonym współrzędnie a podrzędnie?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Itaka</i></p> <p>Konstandinos</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje znaczenie wyrazu z kontekstu • Zna mit o Odyseuszu • Zna związki frazeologiczne związane z mitem o Odyseuszu • Analizuje zdanie złożone 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje nawiązania do mitu o Odyseuszu w komiksie • Określa nadawcę i adresata wypowiedzi 	

Kawasis, <i>Itaka</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (w komiksach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje wiersz
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje rady na podstawie tekstu • Stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych
1 Poziom dosłowny i metaforyczny przypowieści o synu marnotrawnym. <i>Syn marnotrawny</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>przypowieść (parabola)</i> • Rozumie przypowieść • Określa motywy postępowania bohaterów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biblijny) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje cechy gatunkowe przypowieści • Odczytuje symboliczne znaczenie powrotu syna do domu • Ocenia postępowanie bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie zainspirowane 	

	<p>gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<p>przypowieścią</p> <ul style="list-style-type: none"> • Układa zdania z użyciem związku frazeologicznego
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Przypowieść biblijna jako temat dzieła malarskiego.</p> <p>Hieronim Bosch, <i>Syn marnotrawny</i>, XV w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje na podstawie opisu elementy przedstawione na obrazie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: biblijny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje elementy przedstawione na obrazie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje argumenty • Redaguje rozprawkę według instrukcji
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1-2</p> <p>Jak napisać przeprosiny?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna nazwiska i tytuły dzieł malarskich nawiązujących do tematyki biblijnej • Wyróżnia fragmenty tekstu wskazujące na związek między biografią artysty

Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Syn marnotrawny</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 	a tematem obrazu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: biblijny 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje obrazy różnych twórców o tym samym motywie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje przeprosiny • Stosuje w wypowiedzi formuły grzecznościowe • Przekształca zdania złożone współrzędnie na zdania złożone podrzędnie
2	I. Odbiór wypowiedzi	
Przeżycia i emocje Tadeusza po powrocie do domu – analiza fragmentu <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza. Adam Mickiewicz,	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>opis przeżyć</i> • Cytuje • Wyróżnia w tekście informacje dotyczące uczuć, emocji, przeżyć bohatera • Gromadzi wyrazy i wyrażenia bliskoznaczne nazywające uczucia, emocje, przeżycia • Zna pojęcia: <i>plan filmowy, plan daleki,</i>

<i>Pan Tadeusz. Księga I. Gospodarstwo</i> (fragment)		<i>plan ogólny, plan pełny, plan średni (amerykański), półzbliżenie, zbliżenie, detal</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje kadry filmowe do opisu literackiego • Interpretuje przekaz literacki i filmowy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje przeżycia bohatera • Redaguje rozprawkę
2	I. Odbiór wypowiedzi	
Jak język filmu może ukazywać rzeczywistość literacką? Fragment	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane – w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Operuje słownictwem z zakresu edukacji filmowej: <i>plan filmowy, punkt widzenia kamery, ruch kamery</i> • Rozumie pojęcia: <i>adaptacja wierna, adaptacja twórcza, adaptacja</i>

<p><i>Pana Tadeusza</i> a adaptacja filmowa.</p> <p>Andrzej Wajda, <i>Pan Tadeusz</i>, film</p>	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film <p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (kultura) 	<p><i>swobodna</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia wywołane odbiorem filmu Analizuje sceny filmowe Formułuje wypowiedzi na temat odbioru filmu z wykorzystaniem wiedzy na temat języka filmu
<p>1</p> <p>Z życia dawnego gimnazjalisty – analiza fragmentu powieści Stefana Żeromskiego <i>Szyfowe prace</i></p> <p>Stefan Żeromski, <i>Szyfowe prace</i>; Wojciech Gerson, <i>Krajobraz z kapliczką</i>, XIX w.</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane; rozróżnia informacje zawarte w obrazie Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje intencję wypowiedzi (dezaprobata) <p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zdrobnień) Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (bajkę) Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. materialne – duchowe <p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych, rozprawka Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>zdrobnienie</i> Cytuje fragmenty opisujące uczucia bohaterów Określa funkcję zdrobnień w tekście Odczytuje metafory i określa ich rolę w tworzeniu nastroju tekstu Redaguje pamiętnik z opisem przeżyć wewnętrznych Redaguje wypowiedź argumentacyjną

	świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści	
W domu dzieciństwa i młodości		
1 Cechy felietonu jako gatunku publicystycznego na podstawie utworu Umberto Eco. Umberto Eco, <i>Jakże cudownie było bawić się pluszowym misiem</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>publicystyka</i> • Rozumie pojęcie <i>felieton</i> • Cytuje i porządkuje informacje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje sposób przedstawienia przedmiotu / wspomnień • Określa cechy felietonu jako gatunku publicystycznego
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów, rozprawka • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje przedmiot • Formułuje argumenty potwierdzające tezę • Porównuje swoje stanowisko ze stanowiskiem pisarza
2 Porównanie sposobu ukazania domu dzieciństwa w utworach <i>Kasztan</i> i <i>Dom rodzinny</i> .	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia obraz poetycki w wierszu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Interpretuje obrazy poetyckie

Tadeusz Różewicz, <i>Kasztan</i> ; Józef Baran, <i>Dom rodzinny</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (poczucie wspólnoty, samotność) 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje utwory o tej samej tematyce
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź będącą poetyckim wspomnieniem dzieciństwa • Prezentuje temat, korzystając z informacji z różnych źródeł • Opisuje przedmiot z uwzględnieniem walorów estetycznych i funkcji
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Gawęda – Wańkowicza opowieść o świątecznych obrzędach bożonarodzeniowych na Kresach Wschodnich.	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozumie pojęcie stylu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>narracja, narrator</i> • Określa elementy świata przedstawionego w utworze • Cytuje • Zna pojęcie <i>gawęda</i> • Zna pojęcie <i>życzenia</i> • Rozumie pojęcie <i>stylizacja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Melchior Wańkowicz, <i>Szczenięce lata</i> ; Józef Chelmoński, <i>Zima. Dworek o zmierzchu</i> , XIX w.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje elementy świata przedstawionego • Charakteryzuje narratora i język jego wypowiedzi • Określa cechy wypowiedzi wskazujące na stylizację na gawędę
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie stylizowane na gawędę • Prowadzi rozmowę w celu pozyskania

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska 	informacji
	I. Odbiór wypowiedzi	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania do tekstu • Zna pojęcie <i>pamiętnik</i> • Zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie: <i>łączne, rozłączne</i> • Wykonuje wykresy zdań złożonych współrzędnie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Rozpoznaje czytany utwór jako pamiętnik 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje cechy gatunkowe pamiętnika • Nadaje tytuły akapitom
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kartkę z pamiętnika • Stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych współrzędnie
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Dyskusja na temat roli rodziców w życiu młodego człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę) • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia pojęcia: <i>teza, antyteza, argument, wniosek</i> • Operuje słownictwem typowym dla dyskusji (wyrażanie opinii,

Michel Piquemal, <i>Nauki mędrca</i>		uzupełnianie czyjejs wypowiedzi, wyrażanie poparcia/sprzeciwu)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia sposób kształtowania postawy bohatera
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedz na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabiera głos w dyskusji • Argumentuje własne zdanie
1 Dom źródłem postaw – analiza fragmentu <i>Kamieni na szaniec</i> Aleksandra Kamińskiego. Aleksander Kamiński, <i>U Alka i Rudego*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>literatura faktu</i> • Wykorzystuje związki frazeologiczne z rzeczownikami <i>fakt, fikcja, fantastyka</i> • Redaguje opis sytuacji • Redaguje rozprawkę • Tworzy charakterystykę postaci literackiej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako

	<p>występują w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm, heroizm, tragizm • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>literaturę faktu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporządza plan wydarzeń
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>literatura faktu</i> • Gromadzi informacje na temat okupowanej Warszawy
1-2	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>Jak napisać post internetowy?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>W domu Borejków</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe, telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje o bohaterach • Rozróżnia zdania złożone współrzędnie przeciwstawne i wynikowe • Nazywa typy zdań złożonych współrzędnie • Zna pojęcie <i>post internetowy</i> • Sporządza wykresy zdań złożonych

Małgorzata Musierowicz, <i>W domu Borejków</i> (fragment); Connie Schultz, <i>Mamusizmy</i>	współrzędnie	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postawy bohaterów i ich system wartości • Określa stosunek narratora do bohaterów • Określa rodzaj narracji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako nadawca i odbiorca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Argumentuje swoją wypowiedź, popierając ją cytatem • Stosuje zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych współrzędnie • Redaguje post internetowy 	
LEKTURA Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
5-6 <i>Kamienie na szaniec</i> Aleksandra Kamińskiego przykładem literatury faktu. Życie w okupowanej	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

<p>Warszawie.</p> <p>Akcja pod Arsenalem – zwycięstwo czy porażka Buków?</p> <p>Opowieść o ludziach, którzy potrafili pięknie żyć i pięknie umierać.</p> <p>Charakterystyka bohaterów książki <i>Kamienie na szaniec</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm, heroizm, tragizm • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (np. przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja), dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	
Figury domu		
<p>1-2</p> <p>Aluzja literacka, czyli jak Adam Mickiewicz nawiązuje do utworu</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>inwokacja</i> • Zna pojęcia: <i>przerzutnia, średniówka</i> • Zna pojęcie <i>aluzja literacka</i>

<p>Jana Kochanowskiego.</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>. <i>Inwokacja</i>; Jan Kochanowski, <i>Na zdrowie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje elementy kompozycyjne inwokacji • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Analizuje język wypowiedzi osoby mówiącej • Recytuje inwokację • Uwzględnia w głosowej interpretacji utworu wiedzę o przetrutni i średniowiecu • Rozpoznaje aluzję literacką i określa jej funkcję w tekście
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wyrażania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje argumenty na poparcie myśli przewodniej utworu
<p>2</p> <p>Jaką rolę w życiu Skawińskiego odegrała latarnia? Charakterystyka i rekonstrukcja dziejów bohatera.</p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i>; Franciszek Ksawery</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>epilog</i>, <i>język ezopowy</i> • Cytuje informacje do charakterystyki postaci
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (punktu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstruuje dzieje bohatera • Interpretuje przesłanie utworu • Analizuje język opisu przeżyć bohatera • Określa cechy noweli na przykładzie utworu • Określa punkt kulminacyjny utworu

Lampi, <i>Rozbitkowie u brzegów morza</i> , XIX w.; Charles Godman, <i>Widok morza z latarnią</i> , XIX w.	<p>kulminacyjnego)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako nowelę • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: samotność, poczucie wspólnoty 	<ul style="list-style-type: none"> • Odnosi do współczesności przesłanie utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć, charakterystyka postaci literackiej, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohatera • Charakteryzuje postać literacką
1 Opisujemy sytuację przedstawioną na obrazie Leopolda Loefflera <i>Powrót z jasyru</i> . Leopold Loeffler, <i>Powrót z jasyru</i> , 1863 r.	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło malarskie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę utworu • Analizuje kompozycję obrazu • Interpretuje dzieło malarskie

	<p>podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: cierpienie, sprawiedliwość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis sytuacji przedstawionej na obrazie z uwzględnieniem kontekstu historycznego
<p>1</p> <p>Nadawca i odbiorca w <i>Rocie i Pieśni o domu</i> Marii Konopnickiej.</p> <p>Maria Konopnicka, <i>Pieśń o domu; Rota</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>rym</i> • Rozróżnia rymy: żeńskie, męskie, dokładne, niedokładne, gramatyczne, niegramatyczne
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje i interpretuje utwór • Interpretuje tytuł utworu • Analizuje środki poetyckie (anafora,

	<p>z zakresu fonetyki (rym)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Rozpoznaje czytany utwór jako hymn • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu i tekstach kultury • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: solidarność, poczucie wspólnoty • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>zdania pytające, rodzaje rymów, język ezopowy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porównuje utwory tego samego autora o podobnej tematyce • Określa adresata wypowiedzi lirycznej
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje argumenty potwierdzające tezę • Dyskutuje o aktualności idei przedstawionych w utworze
1 Europa jako dom – analiza i interpretacja utworu Czesława	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Gromadzi informacje na temat kraju

<p> Miłosza <i>Z okna</i>. Czesław Miłosz, <i>Z okna</i> </p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (metafora) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu i tekstach kultury • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: solidarność, poczucie wspólnoty • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyodrębnia i interpretuje obrazy poetyckie • Rozpoznaje środki poetyckie (metafory, porównania, epitety) • Analizuje język wypowiedzi podmiotu lirycznego 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat poetyckiego sposobu przekazania treści 	
1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>ankieta</i>

<p>Dom jako metafora świata – Edward Stachura <i>Ite missa est</i>.</p> <p>Edward Stachura, <i>Ite missa est (pieśń na wejście)</i>; Marian Nowiński, <i>Współistnienie</i>; Lex Drewiński, <i>Rasizm, XX w.</i></p>	<p>w obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje plakat
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu) Rozpoznaje czytany utwór jako hymn Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: solidarność, poczucie wspólnoty Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> Określa adresata utworu Określa sytuację liryczną w wierszu Określa funkcję tytułu i podtytułu Określa funkcję nagromadzenia czasowników w wierszu Odczytuje przesłanie zawarte w utworze Interpretuje plakat Analizuje wyniki ankiety
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje ankietę 	
Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytanie kontekstów i nawiązań w tekstach kultury na temat figur domu</i>		

<p>2</p> <p>Satyra - rzeczywistość w krzywym zwierciadle (Ignacy Krasicki, <i>Żona modna</i>).</p> <p>Ignacy Krasicki, <i>Żona modna</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>satyra</i> • Odczytuje krytykę i ośmieszenie postaw obywatelskich
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka, epika, dramat) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan szczegółowy dziejów postaci przedstawionych w utworze • Charakteryzuje postacie satyry • Opisuje elementy krajobrazu i architektury przedstawione w utworze
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiada historię bohaterów • Formułuje argumenty do dyskusji 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów – społeczeństwo i kultura) 	
<p>1</p> <p>Na czym polega satyryczny charakter obrazu Williama Hogartha <i>Przy śniadaniu</i>?</p> <p>Wiliam Hogarth, <i>Przy śniadaniu</i>, XVIII w.</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje przedstawione na obrazie • Odczytuje satyryczny charakter przekazu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje zachowania i gesty przedstawione na obrazie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • Dyskutuje na temat sposobu przedstawienia sytuacji w dziele sztuki 	
<p>2</p> <p>W jaki sposób Tomasz Różycki nawiązuje do <i>Pana Tadeusza</i> Adama</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą mediów audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>scenopis, scena, ujęcie</i> • Rozpoznaje nawiązania literackie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

Mickiewicza? Tomasz Różycki, <i>Dwanaście stacji.</i> <i>Poemat. Stacja</i> <i>pierwsza: Spotkanie,</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje utwory pod względem tematyki, bohaterów, sytuacji, sposobu ukazania świata, formy wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowuje scenopis ekranizacji fragmentu utworu
1 Bohaterowie opowiadania Idy Fink ofiarami holocaustu. Ida Fink, <i>Zabawa w</i> <i>klucz</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobata, dezaprobata, negacja, prowokacja) • Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>holokaust</i> • Rozpoznaje deformację sytuacji opisanej w utworze
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaje tytuł opowiadaniu • Opisuje zachowania bohaterów opowiadania • Rozpoznaje kontekst historyczny utworu (holokaust) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np.

	związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach	tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Życie rodzinne a media...	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobata, dezaprobata, negacje, prowokacje) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>prozaizm, eufemizm</i> • Cytuje fragment oddający nastrój sytuacji ukazanej w utworze
Ludwik Jerzy Kern, <i>Śmierć w kręgu rodziny</i> (fragment)	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, zdrobnień), składni (powtórzeń) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: obyczajowy • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny i sytuację liryczną, uwzględniając rysy obyczajowe i cywilizacyjne • Ocenia postawy bohaterów lirycznych, uwzględniając ich rozwój duchowy i cywilizacyjny • Określa nastrój utworu • Określa funkcje użytych w utworze środków stylistycznych (wyliczenie, neologizm, epitet, zdrobnienie, prozaizm, eufemizm)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wygłasza mowę na podany temat,

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<p>opatrzoną mottem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje
<p>1</p> <p>Jak zachowania i reakcje bohaterów ujawniają relacje między innymi?</p> <p>Barbara Kosmowska, <i>Buba</i> (fragment)</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>komunikat niewerbalny</i> • Cytuje
	II Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację ukazaną w utworze • Przedstawia bohaterów • Omawia relacje między bohaterami • Analizuje sposób wyrażenia uczuć, reakcji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie/list/kartkę z pamiętnika • Komentuje zachowanie bohaterów i wyraża własną opinię 	
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Matka, ojciec, syn we fragmencie dramatu Sławomira Mrożka – rozmawiamy o stereotypach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>stereotyp</i> • Gromadzi informacje na temat bohaterów • Dostrzega przejawienie stereotypów

<p>w rodzinie.</p> <p>Sławomir Mrozek, <i>Na łonie rodziny</i> (fragment <i>Męczeństwa Piotra Ohey'a</i>)</p>	<p>argumenty i wnioski</p>	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak monolog, dialog 	<ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikuje zachowania bohaterów jako stereotypowe • Omawia sytuację komunikacyjną przedstawioną we fragmencie dramatu 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów, takich jak społeczeństwo i kultura, region i Polska) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pracę na podany temat 	
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>2-3</p> <p>Jak napisać post internetowy?</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Mamusizmy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>post internetowy</i> • Rozpoznaje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie • Sporządza wykres zdań złożonych
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje problematykę utworu 	
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje post internetowy • Opracowuje objaśnienie hasła słownikowego
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Gdy w rodzinie dzieje się źle... – analiza fragmentu książki <i>My, dzieci z dworca ZOO</i>.</p> <p>Christiane F., <i>Złe wspomnienia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>wulgaryzm</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu i tekstach kultury • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: miłość, cierpienie, lęk, poczucie wspólnoty, sprawiedliwość • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje postawę bohaterów • Analizuje przyczyny przemocy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje o postawach wobec przemocy
<p>Szkoła pisania – rozprawka <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i></p>		

	I. Odbiór wypowiedzi	
2 Uczymy się redagować rozprawkę. Rozprawka	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>rozprawka, teza, hipoteza, argument, kontrargument</i> • Gromadzi informacje do rozprawki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia w tekście wstęp, rozwinięcie, zakończenie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan odtwórczy wypowiedzi • Formułuje tezę/hipotezę • Redaguje rozprawkę
POWTÓRZENIE		
<i>Utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2 Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale <i>Śladami cywilizacji – dom</i> . Powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>liryka, epika, dramat</i> • Rozróżnia czas akcji od czasu powstania utworu • Określa tematykę utworu • Potrafi określić czasy, w których powstawały utwory Czesława Miłosza, Adama Mickiewicza, Sławomira Mrożka • Rozumie pojęcia: <i>prozaizm, gawęda, felieton, średniówka, satyra, publicystyka, epos, zdrobnienie, przypowieść, wulgaryzm, stereotyp, inwokacja, archetyp</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień) 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów lirycznych, epickich i dramatycznych • Przypisuje poznany utwór do właściwego rodzaju i gatunku literackiego • Podaje przykłady środków stylistycznych (archaizm, neologizm, wulgaryzm, zdrobnienie, prozajzm)
SPRAWDŹ SIEBIE <i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności</i>		
I. Odbiór wypowiedzi		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia w tekście opis sytuacji • Zna utwory z motywem domu, dzieciństwa
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
William Wharton, <i>Tato</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), fonetyki (wyrazów dźwiękonaśladowczych) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje narratora • Określa typ narracji • Określa funkcję prozajzmów w narracji • Określa funkcję onomatopei
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich 	<ul style="list-style-type: none"> • Zastępuje wyrażenia pochodzące z języka potocznego odpowiednikami z języka ogólnego
NASZ PROJEKT <i>Wykorzystanie wiadomości i umiejętności w praktyce</i>		
I. Odbiór wypowiedzi		
To nasz projekt! Wywiad.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (wywiad) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, źródłach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z różnych źródeł • Gromadzi i selekcjonuje informacje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Streszcza najważniejsze myśli rozmówcy

	<p>pozytywnych i ich przeciwieństw, rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (dialog) • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówców w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje pytania do wywiadu • Redaguje wywiad
NAUKA O JĘZYKU – wypowiedzenie złożone – zdanie złożone współrzędnie		
<i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu składni w sprawnym posługiwaniu się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>zdanie złożone współrzędnie</i> (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe), <i>zdanie złożone podrzędnie</i> • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie
Wypowiedzenie złożone – zdania złożone współrzędnie	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia wypowiedzenia przecinkami

	<p>przekazanym informacjom</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystuje wiedzę o składni do stosowania reguł interpunkcyjnych Przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> Przekształca zdania pojedyncze w zdania złożone współrzędnie i odwrotnie
PRAWA I OBOWIĄZKI		
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Jakie są prawa i obowiązki człowieka w różnych sytuacjach życiowych?</p> <p>Prawa i obowiązki, zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem Samodzielnie dociera do informacji w książkach Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji Korzysta ze słowników 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje informacje z fotografii Definiuje pojęcia Wykorzystuje wiedzę zawartą w słownikach Zna źródła informacji zawierające prawa i obowiązki obywatela
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> Określa na podstawie fotografii prawa i obowiązki przedstawionych postaci
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje prawa i obowiązki przedstawionych na fotografii postaci
Zdrowie, życie, wolność		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> Poszukuje w różnych źródłach informacji na określony temat

<p>Zdrowie jako wartość – bajka Ignacego Krasickiego <i>Człowiek i zdrowie</i>.</p> <p>Ignacy Krasicki, <i>Człowiek i zdrowie</i>**</p>	<p>odpowiednie fragmenty tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz wypowiedziach ustnych • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia na schemacie informacje na temat utworu
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje metafory • Odczytuje morał /pouczenie • Analizuje kompozycję utworu • Uzasadnia wartość zdrowia
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź argumentacyjną • Dyskutuje o ponadczasowej wartości egzystencjalnej 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	
2		•
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Zdrowie i medycyna</i>		•
		•
I. Odbiór wypowiedzi		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>streszczenie</i> • Porządkuje informacje w formie planu wycieczki
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
Fragment powieści <i>Klasa pani Czajki</i> pretekstem do dyskusji o formach odpoczynku.	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście
Małgorzata Karolina Piekarska, <i>Klasa pani Czajki</i> (fragment)		
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: streszczenie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje streszczenie • Dyskutuje
I. Odbiór wypowiedzi		
1-2	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło sztuki
Odpoczynek jako	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

<p>temat w malarstwie na przestrzeni wieków.</p> <p>Hiszpańska miniatura z <i>Księgi strachów</i>, XIII w.;</p> <p>Winslow Homer, <i>Strzał z bicia</i>, XIX w.;</p> <p>Georges Seurat, <i>Niedzielne przedpołudnie na wyspie Grande Jatte</i>, XIX w.;</p> <p>Jan Steen, <i>Gracze przed gospodą</i>, XVII w.;</p> <p>James Tissot, <i>Turyści w Londynie</i>, XIX w.;</p> <p>Gilbert Stuart, <i>Łyżwiarz</i>, XVIII w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę dzieł sztuki • Wraża swoją opinię na temat dzieła sztuki • Porównuje dzieła sztuki • Omawia na podstawie dzieł sztuki ponadczasowe i uniwersalne zagadnienia: odpoczynek
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki
I. Odbiór wypowiedzi		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane; rozróżnia informacje zawarte 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje o zachowaniach

<p>Co jest miarą człowieczeństwa? Analiza biblijnej przypowieści i wybranych kontekstów.</p> <p><i>Biblia, Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie</i> **; Jacopo Bassano, <i>Miłosierny Samarytanin</i>, XVI w.;</p> <p>Roman Brandstaetter, <i>Psalm o trzcinie</i> (fragment)</p>	<p>w obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<p>bohaterów</p> <ul style="list-style-type: none"> Odczytuje dzieło sztuki
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: religijny Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> Ocenia zachowanie postaci Odczytuje przesłanie utworu Rozpoznaje w tekstach współczesnej kultury nawiązanie do motywu biblijnego Interpretuje dzieło sztuki
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka postaci literackiej, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje rozprawkę / charakterystykę/ opowiadanie z elementami charakterystyki 	

	tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat	
	I. Odbiór wypowiedzi	
1 Z myślą o Matce Teresie z Kalkuty – analiza i interpretacja utworu Anny Kamieńskiej. Anna Kamieńska, <i>Granica</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz wypowiedziach ustnych • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>dedykacja</i> • Wyróżnia obrazy poetyckie w utworze • Porządkuje informacje na schemacie • Gromadzi materiały o postaci
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje metaforę • Wyjaśnia funkcję powtórzenia • Interpretuj tytuł utworu

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci rzeczywistej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje biogram postaci
	I. Odbiór wypowiedzi	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>komunikowanie się, komunikacja werbalna, komunikacja niewerbalna</i> • Porządkuje informacje na schemacie • Odczytuje intencje wypowiedzi • Gromadzi materiały na temat organizacji charytatywnej
Elementy komunikacji werbalnej i niewerbalnej – analiza fragmentu powieści Ewy Nowak.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Ewa Nowak, <i>Wizyta (Diupa, fragm.)</i> *	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. tolerancja – nietolerancja, oraz określa postawy z nimi związane 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa korzyści wynikające z określonej sytuacji • Omawia postawy bohaterów

	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. samotność, inność; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację przedstawioną w utworze • Dyskutuje na temat odpowiedzialności • Inscenizuje sytuację przedstawioną w utworze • Redaguje notatkę
Lektura		
Jan Parandowski, <i>Przygody Odyseusza</i>		
4		
Jan Parandowski, <i>Przygody Odyseusza</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje deklarację podmiotu lirycznego
Wyznania i deklaracje w utworze Wisławy Szymborskiej	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

<p><i>Możliwości.</i></p> <p>Wisława Szymborska, <i>Możliwości</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze ze względu na język wypowiedzi i dokonywane wybory • Interpretuje tytuł utworu
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Parafrazuje utwór
<p>3</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Dedal i Ikar</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • • •
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Perswazyjna funkcja utworów zaangażowanych – analiza piosenki i plakatu.</p> <p>Roger Waters, <i>Każda świeczka</i>; Masata Sato, Japonia,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje plakat • Cytuje • Odczytuje postawę bohatera • Odczytuje ideę propagowaną poprzez plakat • Odczytuje perswazyjną funkcję plakatu • Zna teksty kultury o tematyce ideologicznej

<p><i>Nigdy więcej wojny – „Posłuchaj muzyki”</i>, 2009; Hong Hongshui, Chiny, <i>Nie wojuj</i>, 2003</p>	mediach elektronicznych	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. patriotyzm – nacjonalizm, oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postawę osoby mówiącej w utworze • Określa funkcję tytułu plakatu • Porównuje różne teksty kultury o tej samej tematyce • Analizuje grafikę plakatów • Rozpoznaje nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych w tekstach współczesnych piosenek • Omawia na przykładzie tekstów kultury ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: pokój, wolność, bezpieczeństwo
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje artykuł • Redaguje list otwarty • Redaguje apel o pokój na świecie i przestrzeganie praw człowieka 	

2 Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>W trosce o pokój</i>		•
		•
		•
Nauka jako prawo i obowiązek		
I. Odbiór wypowiedzi		
1 Kto i co może mieć wpływ na kształtowanie się osobowości ucznia? (<i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odczytuje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje wypowiedź bohatera • Odczytuje intencję wypowiedzi bohatera
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
Nancy H. Kleinbaum, <i>Lekcja na dziedzińcu</i> (fragment <i>Stowarzyszenia umarłych poetów</i>); fotos z filmu <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i> , reż. Peter Weir	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. inność, poczucie wspólnoty; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje wypowiedź w kontekście określonej sytuacji • Analizuje zachowanie bohaterów • Określa przyczyny zachowania postaci • Analizuje postawę nonkonformistyczną

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje o wpływie nauczyciela na kształtowanie osobowości ucznia • Redaguje kartkę z pamiętnika/ list/ artykuł
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania, cytując fragmenty tekstu • Gromadzi wyrazy i sformułowania nazywające uczucia podmiotu lirycznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Nauczyciel, osobowość i autorytet – na podstawie utworu Zbigniewa Herberta <i>Pan od przyrody</i> . Zbigniew Herbert, <i>Pan od przyrody</i> *	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Odczytuje kontekst historyczny • Interpretuje utwór • Analizuje wpływ nauczyciela na kształtowanie postaw swoich uczniów

	tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowane kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje o potrzebie istnienia autorytetów • Redaguje opowiadanie na podany temat
2		•
Zeszyt ćwiczeń, część 2, Zeszyt		•
		•
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu dotyczące elementów świata przedstawionego • Gromadzi materiały na temat ludzi nauki
Z jakimi problemami natury moralnej mogą się zmagać ludzie nauki? (Dino Buzzati <i>Spotkanie z Einsteinem</i>).	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Dino Buzzati, <i>Spotkanie z Einsteinem*</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: etyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postawę bohatera • Interpretuje zakończenie utworu • Określa funkcję wprowadzenia do narracji elementów fantastycznych • Analizuje problemy moralne

	<ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. dobro – zło, oraz określa postawy z nimi związane • Dostrzega różnicowanie postaw etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	naukowców
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje komputerowo stronę do leksykonu • Dyskutuje
Praca – czy tylko obowiązek?		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia schemat na podstawie tekstu • Zna pojęcie <i>konspekt</i>
Praca jako wartość. Rozmowa Bogumiła i Barbary. Maria Dąbrowska, <i>Noce i dni</i> (fragment)	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje różne punkty widzenia • Nazywa cechy bohaterów na podstawie

	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>fragmentu tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizuje motywy postępowania i zachowanie bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje argumenty do dyskusji na temat istotnych wartości w życiu człowieka • Redaguje kartkę z pamiętnika z opisem uczuć • Redaguje konspekt pracy
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Noe, Kolumb, Nobel. Co łączy bohaterów utworu Wojciecha Młynarskiego?</p> <p>Wojciech Młynarski,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia obrazy poetyckie • Odpowiada na pytania do tekstu

<i>Róbmy swoje</i> (fragment)	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej, np. w piosenkach, nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: biblijny, historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje bohaterów przedstawionych w utworze • Ocenia postawę bohaterów • Odczytuje przesłanie zawarte w utworze • Określa funkcję środków stylistycznych wpływających na wymowę utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat stosunku do pracy • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na podany temat 	

	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Alegoria ojczyzny w <i>Legendzie żeglarskiej</i></p> <p>Henryk Sienkiewicz, <i>Legenda żeglarska</i>; Iwan Ajwazowski, <i>Sztorm nocą na morzu</i>, XIX w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia tabelę informacjami na podstawie tekstu i wiedzy historycznej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. patriotyzm – nacjonalizm, oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. solidarność; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje kontekst historyczny w utworze • Odczytuje alegorię

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia własne zdanie w kilkuzdaniowej wypowiedzi
Konteksty, nawiązania, deformacje		
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Gdy inni narzucają swoją wolę... – <i>O doktorze Hiszpanie</i> Jana Kochanowskiego.</p> <p>Jan Kochanowski, <i>O doktorze Hiszpanie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>puenta, fraszka</i> • Gromadzi określenia charakteryzujące bohatera utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję dialogów w tekście • Analizuje związek między cechami charakteru a biegiem wydarzeń • Interpretuje wypowiedź postaci • Rozpoznaje komizm sytuacji przedstawionej w utworze
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację przedstawioną w utworze z użyciem związków

	<p>gatunku, w którym się wypowiada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej • Stosuje związki frazeologiczne rozumiejąc ich znaczenie 	frazeologicznych
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje plakat, fotografię
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<p>Aby przeciwdziałać zagrożeniom – perswazyjna funkcja wybranych plakatów społecznych i innych zdjęć.</p> <p>Andrzej Pałowski, <i>Narkomania</i>, 1987; Aleksander Faldin, bez tytułu, XX w.; Sebastian Kubica, <i>Alkohol zabija</i>, XX w.; Roman Kalarus, <i>Myślę, więc nie piję</i>, XX w.; Maksym Protsenko</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. tolerancja – nietolerancja, oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie, lęk, śmierć, nadzieja, samotność; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Interpretuje plakat lub zdjęcie

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pytania do wywiadu
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Czy reklama może ograniczać wolność? Dyskusja zainspirowana felietonem Krzysztofa Zanussiego.</p> <p>Krzysztof Zanussi, <i>Reklama przedawkowana</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania do tekstu • Odczytuje cel wypowiedzi • Odróżnia fakty od opinii • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję tytułu utworu • Odczytuje personifikację • Charakteryzuje stanowisko osoby mówiącej w utworze

	związane, np. piękno – brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje głos w dyskusji na temat reklam • Prezentuje reklamę, opisując emocje, które wywołuje u odbiorcy
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2 W świecie destrukcyjnego lęku – <i>Śmierć urzędnika</i> Antoniego Czechowa. Antoni Czechow, <i>Śmierć urzędnika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje elementy świata przedstawionego w utworze – podaje informacje dotyczące: czasu akcji, miejsca akcji, bohaterów, wydarzeń • Uzupełnia tabelę informacjami na podstawie tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sytuację przedstawioną w utworze • Ocenia stosowność zachowań bohaterów w odniesieniu do sytuacji • Interpretuje wymowę utworu

	<p>tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. lęk; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę • Uczestniczy w dyskusji
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego utworu (czas, miejsce, wydarzenia, bohaterów) • Zna pojęcie <i>bajka</i> • Notuje najważniejsze informacje z tekstu • Odczytuje informacje z ulotki • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Zna pojęcie <i>perswazja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<p>Dydaktyczny i alegoryczny charakter bajek Ignacego Krasickiego.</p> <p>Ignacy Krasicki, <i>Dzieci i żaby</i> <i>Wilk i baran</i> <i>Jagnię i wilcy</i></p> <p>Maciej Urbaniec, <i>Stop, wykreśl przemoc,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje alegorię • Odczytuje przesłanie utworu • Rozpoznaje bajkę jako gatunek literatury dydaktycznej

XX w.	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje plakat
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje o problemie cyberprzemocy • Dyskutuje o aktualności tematu poruszanego w literaturze dydaktycznej oświecenia na przykładzie bajek Ignacego Krasickiego • Redaguje opowiadanie dla określonego adresata • Redaguje komiks/ ulotkę/ reklamę
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Jakim prawom zagraża każda wojna?</p> <p>Ernest Hemingway, <i>Stary człowiek przy moście</i>; Salvador Dali,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragment tekstu • Rozpoznaje perswazyjny charakter wypowiedzi • Odpowiada na pytania do tekstu

<i>Przecucie wojny domowej, XX w.;</i> Joe Scorsone, Alice Drueding, <i>Alternatywy dla wojny,</i> 2003	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie, lęk, samotność; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje kontekst historyczny • Charakteryzuje narratora • Interpretuje zachowanie bohatera literackiego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opinię na temat perswazyjnego charakteru plakatu 	
I. Odbiór wypowiedzi		
1 O dawną równowagę i dobra, i zła... - poetycki apel w wierszu Marii Pawlikowskiej-	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje adresata wypowiedzi lirycznej • Odpowiada na pytania do tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą

<p>Jasnorzewskiej</p> <p>Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, <i>Wagi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (epitetów, metafor) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. dobro – zło, oraz określa postawy z nimi związane 	<p>w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuację liryczną utworu • Interpretuje utwór, uwzględniając kontekst historyczny
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Precyzuje główną myśl utworu • Interpretuje tytuł utworu
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Obraz komentarzem i wymownym oskarżeniem wojny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>apoteoza</i> • Odczytuje apoteozę
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<p>Wasilij Wereszczagin, <i>Apoteoza wojny poświęcona wszystkim zdobywcom przeszłym, teraźniejszym i przyszłym, XX w.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje tytuł dzieła malarskiego • Odczytuje przesłanie utworu • Uwzględnia w interpretacji kontekst historyczny

	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje argumenty do rozprawki
2		
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Wobec wojny</i>		
LEKTURA Karol Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>		
4		
Karol Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> Cytuje fragmenty tekstu Porządkuje informacje na schemacie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Stanisław Lem, <i>Edukacja Cyfrania</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Określa swoje odczucia, wrażenia, reakcje podczas lektury tekstu Charakteryzuje bohatera literackiego

	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje żartobliwe opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>groteska</i> • Rozumie pojęcie <i>polemika</i> • Odczytuje groteskę
Lekcja polskiego w krzywym zwierciadle – fragment <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Witold Gombrowicz, <i>Ferdydurke</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia przebieg akcji • Analizuje język groteski • Rozpoznaje czynniki tworzące dynamikę utworu • Analizuje argumenty wykorzystane w dyskusji • Określa środki stylistyczne

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje wnioski z dyskusji • Redaguje opowiadanie z elementami groteski • Redaguje charakterystykę porównawczą postaci literackiej
3		•
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Lekcja poezji</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Groteskowy portret wuja we fragmencie utworu Jerome K. Jerome'a. Jerome K. Jerome, <i>Jak głowa rodziny wiesza obraz?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację przedstawioną w utworze • Analizuje wypowiedzi i zachowania bohatera • Interpretuje głosowo tekst

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Zamienia mowę niezależną na zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca wypowiedź z mowy zależnej na niezależną • Redaguje opowiadanie
Szkoła pisania – opis przeżyć <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Czerpie dodatkowe informacje z przypisu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna rzeczowniki nazywające stany emocjonalne • Zna związki frazeologiczne wyrażające emocje • Odpowiada na pytania od tekstu • Czerpie informacje z przypisu • Gromadzi sformułowania opisujące wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć
Opis przeżyć – ćwiczenia kompozycyjne i stylistyczne.		
Szkoła pisania – opis przeżyć		
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia opis przeżyć od opowiadania
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicony kompozycyjnie i fabularnie opis przeżyć; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie do ilustracji • Redaguje dialog do ilustracji • Redaguje opis przeżyć

POWTÓRZENIE		
<i>Utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2 Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale <i>Prawa i obowiązki</i> . Powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na schemacie • Porządkuje chronologicznie nazwiska twórców • Zna czas powstania utworów Jana Kochanowskiego, Ignacego Krasickiego, Stanisława Lema, Wisławy Szymborskiej • Rozpoznaje tytuł, autora i czas powstania utworu po imionach bohaterów • Cytuje przykłady środków stylistycznych (epitetów, porównań, metafor: animizacji, personifikacji) • Zna pojęcia: <i>komunikacja, konspekt, dedykacja, streszczenie, apoteoza, groteska, fraszka, przypowieść, puenta</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), z zakresu składni 	<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje utwory do właściwego gatunku literackiego • Rozpoznaje w tekście środki stylistyczne (epitety, porównania, metafory: animizacje, personifikacje)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje pytania do haseł krzyżówki
SPRAWDŹ SIEBIE		
<i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje intencje wypowiedzi

<p>Sprawdź siebie – ćwiczenia sprawdzające stopień opanowania umiejętności objętych podstawą programową.</p> <p>Giovanni Boccaccio, <i>Pocziwy Calandrino</i>; Pieter Breughel Starszy, <i>Kraina pasibrzuchów</i>, XVI w.</p>	<p>przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozróżnia gatunki publicystyczne (wywiad) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>arkadia</i> • Zna utwory z motywem arkadii • Sporządza opis bibliograficzny utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Streszcza tekst • Porównuje obraz z opowiadaniem
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis przeżyć • Redaguje dalszy ciąg opowiadania z dialogiem, opisem, charakterystyką • Redaguje wywiad z bohaterem • Redaguje opowiadanie z elementami opisu przeżyć 	

NASZ PROJEKT		
<i>Wykorzystanie posiadanych wiadomości i umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów</i>		
Nasz projekt <i>Happening</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>happening</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat happeningu • Określa adresata spektaklu • Określa problematykę spektaklu
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje plan twórczy przedstawienia • Improwizuje sytuacje sceniczne 	

	<p>poglądy innych lub polemizuje z nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych 	
<p>NAUKA O JĘZYKU – wypowiedzenie złożone – zdania złożone podrzędnie Wykorzystanie wiedzy z zakresu składni w formułowaniu zdań złożonych</p>		
<p>I. Odbiór wypowiedzi</p>		
2	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>zdanie złożone podrzędnie przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, orzecznikowe, podmiotowe</i> • Zna pojęcie <i>imiesłowowy równoważnik zdania</i>
Stosowanie różnego rodzaju zdań złożonych podrzędnie we własnych wypowiedziach.		
Zdania złożone podrzędnie	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni do stosowania reguł interpunkcyjnych • Przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziela przecinkiem wypowiedzenia złożone • Przekształca zdanie złożone współrzędnie na zdanie złożone podrzędnie • Określa rodzaj zdania • Tworzy wykres zdania złożonego podrzędnie
<p>Artysta i tworzywo</p>		
<p>I. Odbiór wypowiedzi</p>		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z fotografii • Gromadzi skojarzenia wokół pojęcia • Zna dziedziny twórczości:
Rozważania o artyście		

i materii sztuki. Artysta i tworzywo	<p>odpowiednie fragmenty tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<p>J. Kochanowskiego, F. Chopina, Homera, A. Wajdy, J. Matejki, S. Moniuszki, W. Kossaka, W. Stwosza, G. Holoubka, J.S. Bacha, J. Gajosa, H. Memlinga, A. Rodina, J. Kawalerowicza, Fidiasza, J. Słowackiego, D. Olbrychskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna nazwiska współczesnych artystów i dziedziny ich twórczości
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje tworzywo poszczególnych sztuk
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje definicję pojęcia • Prezentuje postać artysty i jego twórczość • Uzasadnia swój wybór 	
Kim jest artysta?		
I. Odbiór wypowiedzi		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje

<p>Artysta jako kreator – Wisława Szymborska <i>Radość pisania.</i></p> <p>Wisława Szymborska, <i>Radość pisania</i></p>	<p>odpowiednie fragmenty tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe, telewizyjne (wywiad) • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl artystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu • Zna gatunek publicystyczny – wywiad • Analizuje język wypowiedzi podmiotu lirycznego
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: biograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje podmiot liryczny i sytuację liryczną • Wyróżnia obrazy poetyckie • Odczytuje metaforę • Interpretuje słowa podmiotu lirycznego • Określa różnice między twórczym literatury a filmu
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje tekst w postaci wywiadu • Formułuje pytania i odpowiedzi • Redaguje wywiad • Dyskutuje i argumentuje własną wypowiedź

	I. Odbiór wypowiedzi	
1 Dialog z różnymi konwencjami w komiksie <i>Przygody Jerzego</i> . Tomasz Lew Leśniak, Rafał Skarżyski, <i>Przygody Jerzego*</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje komiks • Cytuje • Rozumie pojęcie <i>konwencja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (komiksach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, wskazuje przykłady mieszania gatunków • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje elementy świata przedstawionego • Rozpoznaje nawiązania do innych tekstów kultury • Określa funkcję mieszania różnych konwencji w komiksie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje krótką wypowiedź z uwzględnieniem wniosków z analizy tekstu
	I. Odbiór wypowiedzi	
2 Nawiązania do mitu o Ikarze w obrazie Pietera Breughla i w opowiadaniu Jarosława Iwaszkiewicza. Jarosław	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na schemacie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odczytuje stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję wprowadzenia rozważań do narracji

Iwaszkiewicz, <i>Ikar</i> ; Pieter Breughel Starszy, <i>Upadek Ikara</i> , XVI w.	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: historyczny, mitologiczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje różne formy relacji między nadawcą a odbiorcą wypowiedzi • Rozpoznaje kontekst mitologiczny
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat roli artysty • Redaguje interpretację obrazu (opis dzieła i refleksje na jego temat)
I. Odbiór wypowiedzi		
1 Jaką deklarację artystyczną składa poeta?	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta ze słownika języka polskiego • Cytuje • Porządkuje informacje na schemacie • Odczytuje deklarację artystyczną
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
Zbigniew Herbert, <i>Kołatka</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje metaforę • Interpretuje tytuł wiersza • Odczytuje kontekst biblijny

	<p>z zakresu słownictwa (metafor)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: biblijny 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje interpretację utworu • Dyskutuje na temat deklaracji artysty zawartej w utworze lirycznym
3		•
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Inność artysty</i>		
Programy, manifesty		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>mimetyzm</i> • Zna pojęcia: <i>fikcja literacka, fantastyka, wydarzenia prawdopodobne, wydarzenia rzeczywiste</i> • Rozumie tekst
Na czym polega piękno według Arystotelesa?		

<p>Arystoteles, <i>Rozważania o sztuce</i>; Michał Anioł Buonarroti, <i>Dawid</i>, XVI w.; Pablo Picasso, <i>Instrument muzyczny</i>, XX w.; Caravaggio, <i>Grający na lutni</i>, XVI w.; Edward Munch, <i>Krzyk</i>, XIX w.; Salvador Dali, <i>Anioł Pański</i> <i>architektoniczny</i> <i>Milleta</i>, XX w.; Claude Monet, <i>Kobieta z parasolką</i>, XIX w.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje wypowiedź filozofa • Analizuje pod kątem zgodności z teorią Arystotelesa dzieła sztuki plastycznej i literatury
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę • Uzasadnia własne zdanie cytatem
2		<ul style="list-style-type: none"> •
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>O sztuce</i>		
I. Odbiór wypowiedzi		
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odczytuje program literacki zawarty w tekście poetyckim
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
Jan Kochanowski, <i>Kto mi dał skrzydła...</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje różne utwory tego samego artysty pod względem zawartej w nich

	<p>występują w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	koncepcji artysty
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia własne stanowisko w kilkudzaniowej wypowiedzi
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>literatura dydaktyczna</i> • Odczytuje pouczenia w bajkach i satyrach I. Krasickiego
I śmiech niekiedy być może nauką... – ponadczasowość myśli Ignacego Krasickiego.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Ignacy Krasicki, <i>Monachomachia</i> , (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (motta, puenty) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia oświeceniową ideę na przykładzie utworów Ignacego Krasickiego • Odczytuje nawiązania do tradycyjnych wątków literackich
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca wypowiedź poetycką na język współczesnej polszczyzny • Redaguje recenzję • Redaguje bajkę/tekst do kabaretu/satyry z mottem

	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny 	
	I. Odbiór wypowiedzi	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę) • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>manifest literacki</i> • Korzysta ze słownika języka polskiego • Określa znaczenie słowa na podstawie kontekstu • Wyszukuje w wypowiedzi najważniejsze informacje • Rozumie tekst manifestu literackiego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję sztuki • Określa cechy manifestu na podstawie tekstu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyraża swoją dezaprobatę w opinii na temat koncepcji sztuki • Redaguje recenzję
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje znaczenie słowa z kontekstu • Objaśnia znaczenie frazeologizmów
Jak? Do kogo? W jakim celu? (Tadeusz Różewicz		

<i>Pragnienie).</i> Tadeusz Różewicz, <i>Pragnienie</i>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Interpretuje metafory
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź w imieniu podmiotu lirycznego • Stosuje w wypowiedzi związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie
Zmagania z materia		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje
Sztuka aktorska według Hamleta. William Shakespeare, <i>Hamlet, książę Danii,</i> (fragment)	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – tu: kulturowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje wypowiedź bohatera • Porównuje wypowiedź bohatera do zasady mimesis • Porównuje wypowiedzi postaci na temat teatru i gry aktorskiej

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje rady • Formułuje wnioski • Typuje postać aktora do nagrody i uzasadnia swoje zdanie
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi synonimy • Cytuje fragmenty tekstu
Zmagania z materiają słowa w <i>Sitowiu</i> Juliana Tuwima i <i>Zdarzeniu</i> Leopolda Staffa.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Julian Tuwim, <i>Sitowie</i> *; Leopold Staff, <i>Zdarzenie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje problematykę utworu lirycznego • Charakteryzuje podmiot liryczny • Identyfikuje adresata wypowiedzi lirycznej • Rozpoznaje środki poetyckie (apostrofe, metaforę, powtórzenie, pytanie retoryczne) • Porównuje na przykładzie różnych utworów przedstawienie motywu literackiego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę interpretacyjną dotyczącą wiersza
2		•

Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Powiedzieć, co pomyśli głowa ...</i>		
1 Michał Anioł i Vincent van Gogh o swojej pracy. Irving Stone, <i>Michał Anioł Buonarroti</i> ; Michał Anioł Buonarroti, <i>Pieta</i> , XV/XVI w.; Michał Anioł Buonarroti, fragment fresku na sklepieniu Kaplicy Sykstyńskiej, XVI w.; Vincent van Gogh, <i>List do brata</i> ; Vincent van Gogh, <i>Autoportret</i> ; <i>Wspomnienia z północy</i> , XIX w.	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania do tekstu • Odróżnia fikcję od prawdy historycznej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia przenośny sens wypowiedzi • Rozpoznaje stosunek narratora do postaci/przedmiotu opisu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
1 <i>Malarz w swojej pracowni –</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis dzieła sztuki • Precyzuje teorię sztuki w rozumieniu Michała Anioła i Vincenta van Gogha
	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia w tekście: opis, opinię, refleksję

<p>Wyrażamy opinię na temat obrazu i jego interpretacji.</p> <p>Zbigniew Herbert, <i>Cena sztuki</i>; Adriaen van Ostajne, <i>Malarz w swojej pracowni</i>, XVII w.; Philips Guston, <i>Stół malarza</i>, XX w.; zdjęcie współczesnej pracowni</p>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, motto) Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje tytuł Określa funkcję motto w interpretacji treści utworu Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje opis przestrzeni przedstawionej na obrazie
<p>2</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Wyrzucić muzykę</i></p>		<ul style="list-style-type: none">
	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>1</p> <p>Komputer jako narzędzie artysty. Rozmowa z Tomaszem Bagińskim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje z wywiadu informacje o pracy reżysera filmu animowanego Wnioskuje na podstawie kadru filmowego o pracy twórcy filmu animowanego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim 	<ul style="list-style-type: none"> Ze zrozumieniem posługuje się

<p><i>Sztuka spadania</i>, rozmowa z Tomaszem Bagińskim (fragment); zdjęcie z filmu <i>Katedra</i>, reż. Tomasz Bagiński; zdjęcie z filmu <i>Sztuka spadania</i>, reż. Tomasz Bagiński</p>	<p>występują w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych 	<p>pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych: wartość artystyczna</p>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pytania do wywiadu z reżyserem filmu • Dyskutuje o pracy artysty i technice komputerowej wykorzystywanej przy tworzeniu filmu animowanego
Konteksty, nawiązania, deformacje		
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Teraz, żeby napisać książkę, nie trzeba mieć pomysłu, czyli o współczesnym twórcy z przymrużeniem oka.</p> <p>Monika Piątkowska, Leszek K. Talko, <i>Król misiów</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>pamiętnik, dziennik</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Rozpoznaje czytany utwór jako pamiętnik, dziennik • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa motywację postaci • Porównuje motyw tworzenia ukazany w opowiadaniu i wierszu • Określa cechy pamiętnika, dziennika • Określa problematykę współczesnej twórczości
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pamiętnik 	

	tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat	
2		•
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Filistrze</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1 <i>Manifest (Fest-mani)</i> jako prowokacja artystyczna. Witkacy, <i>Manifest</i> (<i>fest – mani</i>) fragment	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczeń wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>neologizm</i> • Określa etymologię neologizmu • Rozpoznaje neologizmy • Wyodrębnia podstawę słowotwórczą neologizmów • Wyodrębnia końcówki • Odpowiada na pytania do tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu) • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów), składni (pytań retorycznych) • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję tytułu i podtytułu, neologizmów, wycień, pytań retorycznych • Interpretuje głosowo wybrany utwór • Wyróżnia elementy manifestu literackiego: tytuł, podtytuł, propagowaną ideę, program działania, nadawcę
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyraża własne zdanie w formie manifestu literackiego 	
	I. Odbiór wypowiedzi	

1 Funkcja karykatury w opowiadaniu Sławomira Mrożka <i>Poezja.</i> Sławomir Mrożek, <i>Poezja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Dochodzi znaczenia słowa z kontekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje sposób ujęcia postaci przez różnych artystów • Rozpoznaje karykaturę
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie • Dyskutuje o sposobie przedstawienia tematu z wykorzystaniem zabiegów literackich, takich jak karykatura, krytyka, uproszczenie
3 <i>Zeszyt ćwiczeń, część 2, Profesor Tutka wśród melomanów</i>		<ul style="list-style-type: none"> •
SZKOŁA PISANIA – recenzja		

<i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
1-2 Ćwiczenia kompozycyjne i stylistyczne – recenzja. Szkoła pisania – recenzja	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Odróżnia informację o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>recenzja</i> • Rozróżnia informację o faktach od opinii
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia elementy kompozycyjne recenzji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje recenzję • Posługuje się słownictwem z określonych kręgów tematycznych – typowym dla określonej dziedziny sztuki • Korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji 	
POWTÓRZENIE <i>Utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich</i>		

I. Odbiór wypowiedzi			
<p>1-2</p> <p>Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale <i>Artysta i tworzywo</i>.</p> <p>Powtórzenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na schemacie • Porządkuje nazwiska twórców według chronologii • Zna czas powstania utworów Zbigniewa Herberta, Williama Shakespeare'a, Sławomira Mrożka, Ignacego Krasickiego, Jana Kochanowskiego, Wisławy Szymborskiej • Podaje autora, czas powstania utworu i imiona bohaterów • Rozpoznaje autorów i tytuły dzieł na podstawie fragmentów tekstów • Objasnia klasyfikację środków stylistycznych (składniowe, słownikowe, tropy stylistyczne, fonetyczne) • Podaje przykłady środków stylistycznych (składniowych, słownikowych, fonetycznych, tropów stylistycznych) • Zna pojęcia: <i>konwencja, recenzja, pamiętnik, dydaktyzm, manifest literacki, mimetyzm, karykatura</i> 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, metafor), z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje utwory do właściwego gatunku literackiego • Rozpoznaje w tekście środki stylistyczne 	

	rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych)		
	III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje pytania do haseł krzyżówki 	
SPRAWDŹ SIEBIE			
<i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności</i>			
	I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p>Sprawdź siebie – ćwiczenia sprawdzające stopień opanowania umiejętności objętych podstawą programową.</p> <p>Anna Klubówna, <i>Rozmowa;</i> Albrecht Dürer, <i>Czterech jeźdźców Apokalipsy;</i> <i>Walka Archaniola Michała ze smokiem</i> (z cyklu <i>Apokalipsa</i>), XV w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie czytany tekst • Rozumie pojęcie <i>apokalipsa</i> • Zna pojęcia: <i>miedzioryt, fresk, drzeworyt</i> • Wyróżnia w tekście opinię • Cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Zna nazwy epok • Wskazuje źródła informacji • Rozumie skróty stosowane w haśle słownikowym 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat miedziorytów
	III. Tworzenie wypowiedzi		<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis drzeworytu • Korzysta z elektronicznych źródeł przekazywania informacji
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Świadomie i odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych źródeł przekazywania informacji 	

NASZ PROJEKT

Wykorzystanie posiadanych wiadomości i umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów

<p>To nasz projekt! Etiudy filmowe związane z minionym rokiem szkolnym.</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>konwencja filmowa – komedia, film science-fiction, horror, western, thriller, melodramat</i> • Gromadzi informacje z różnych źródeł • Ogląda filmy ze świadomością gatunku
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy charakterystyczne poszczególnych gatunków filmowych
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi; zna formuły grzecznościowe i konwencje językowe zależne od środowiska; ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje fabułę filmową 	
NAUKA O JĘZYKU – wypowiedzenie złożone – zdania wielokrotnie złożone		

<i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu składni w formułowaniu zdań wielokrotnie złożonych</i>		
	I. Odbiór wypowiedzi	
2 Stosowanie różnego rodzaju zdań wielokrotnie złożonych we własnych wypowiedziach. Wypowiedzenie złożone – zdania wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie: <i>zdanie / wypowiedzenie wielokrotnie złożone</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni do stosowania reguł interpunkcyjnych • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziela przecinkiem wypowiedzenia złożone • Określa rodzaj zdania • Tworzy wykres zdania wielokrotnie złożonego • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych

SPRAWDZIANY (NAUKA O JĘZYKU, CZYTELNICTWO, REDAGOWANIE WYPOWIEDZI), ZAJĘCIA POWTÓRZENIOWE (oprócz przewidzianych w rozkładzie) – w zależności od potrzeb, ok. 10 godzin.